Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön lausunto hallintovaliokunnalle

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö (SPEK) kiittää mahdollisuudesta lausua hallintovaliokunnalle seuraavasta asiasta:

Asia: E 73/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto sekä ehdotukset vuosia 2028-2034 koskevaksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi; E-kirje

Kolmatta sektoria eli järjestöjä ei ole erikseen nostettu esille komission ehdotuksessa eikä siihen annetuissa kommenteissa. Esimerkiksi (pien)yritykset on mainittu muutamassa kohdassa erikseen, kuten kilpailukykyrahoituksen ja siihen liittyvien menettelyjen yksinkertaistamisen yhteydessä. EU-rahoitusten menettelytapojen yksinkertaistaminen tukisi todennäköisesti myös järjestöjen rahoituksen saatavuutta, ja siksi ehdotamme järjestöjen roolin mainitsemista dokumentissa. Useissa jäsenvaltioissa järjestöillä ja kansalaisyhteiskunnalla on suuri merkitys muun muassa kansalaisten turvallisuuden ja varautumisen kehittämisessä ja tukemisessa, pelastustoiminnassa ja pelastuspalveluissa sekä lukuisissa muissa tehtävissä.

Erityisesti olisi tarpeen selvittää, onko olemassa arviota siitä, miten esityksessä mainittu *pelastuspalvelumekanismin soveltamisalan laajeneminen ja koko yhteiskunnan kattavan lähestymistavan käyttöön ottaminen* vaikuttaisi pelastusalalla toimiviin järjestöihin, ja mahdollisesti myös niiden rahoitusmahdollisuuksiin.

Varautumisen rahoituksen kehittämiseen annetut kommentit *(Varautumisen osalta Suomi katsoo, että EU-rahoitusta tulisi olla mahdollista kohdentaa jäsenvaltioiden varautumistoimiin nykyistä laajemmin huomioiden kuitenkin jäsenvaltioiden ensisijainen toimivalta asiassa. Suomi kiinnittää erityistä huomiota EU-rahoituksella saavutettavaan Euroopan laajuiseen lisäarvoon varautumisen osalta, ml. nykyisen rescEU-tyyppisen välineen jatkuvuuden turvaamiseen.)* vastaavat myös Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön näkemystä.

Harvaturvaverkostossa on noussut esille huoli Leader-rahoituksen vähenemisestä. Se on tärkeä väylä muun muassa harvaan asuttujen alueiden kyläyhteisöille ja vapaaehtoisille palokunnille, jotka turvaavat turvallisuutta koko maassa. Rahoituksen vähenemisestä ei löydy mitään mainintaa.

Harva-alueista on mainittu ainoastaan pohjoisen osalta seuraavaa:
”Suomi katsoo, että Suomen liittymissopimukseen perustuva, vakavista ja pysyvistä haitoista kärsivien pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-erityisrahoitus tulisi turvata myös jatkossa.”

Olisi tärkeää tuoda esille myös Leader-rahoituksen tai vastaavan turvaaminen.
Puolustuksen ja sotilaallisen liikkuvuuden rinnalla tarvitaan siviilin suojelun ja kansalaisyhteiskunnan vahvistamista (kohta puolustus s. 7). Sivulla 14 mainitaan lyhyesti kriisivarautuminen, mutta asiaa tulisi täsmentää nostamalla esille kansalaisyhteiskunnan rooli.

Lisäksi ehdotamme, että puolustustutkimuksen rinnalla voisi mainita turvallisuus- ja varautumistutkimuksen. (s.14)

Hyvänä pidämme s. 15 kommenttia "Varautumisen osalta Suomi katsoo, että EU-rahoitusta tulisi olla mahdollista kohdentaa jäsenvaltioiden varautumistoimiin nykyistä laajemmin huomioiden kuitenkin jäsenvaltioiden ensisijainen toimivalta asiassa."

Maantieteellisten erityispiirteiden ja tilantee huomioiminen on keskeistä erityisesti Suomen kaltaisille jäsenvaltioille.